

Framställning till riksdagen 2022/23:RB2

Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2022 med mera

Sammanfattning

I fullmäktiges verksamhetsberättelse för 2022 redovisas övergripande vilka ärenden som behandlades vid fullmäktiges sammanträden (17 tillfällen) under året och vilken information som fullmäktige då fick. Verksamhetsberättelsen beskriver även hur fullmäktige har bedrivit sin kontrollerande funktion.

Enligt 10 kap. 3 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank ska riksbanksfullmäktige lämna förslag till riksdagen och Riksrevisionen om hur Riksbankens vinst ska disponeras.

Fullmäktige tillämpar sedan flera år en vinstutdelningsprincip som i korthet innebär att 80 procent av Riksbankens genomsnittliga resultat för de senaste fem åren ska levereras till statskassan. Resultatet beräknas exklusive valutakurs- och guldvärdeeffekter men inklusive de prisseffekter som redovisas på värderegleringskontot i balansräkningen. Detta är sista gången fullmäktige tillämpar denna vinstutdelningsprincip enligt övergångsbestämmelserna i nya riksbankslagen.

Riksbankens kraftigt negativa resultat för 2022 medför att ingen vinst levereras in till statskassan i år.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	3
Förslag till vinstdisposition för 2022	4
Fullmäktiges verksamhetsberättelse	6
<i>Bilaga</i>	
Beräkning av Riksbankens vinstdisposition 2022.....	11

Förslag till riksdagsbeslut

Riksbankens resultat för 2022 uppgår till -80 734 miljoner kronor. Fullmäktige föreslår att riksdagen fastställer följande förslag till disposition av Riksbankens resultat för räkenskapsåret 2022:

- Ingen vinst levereras in till statskassan.
- 22 552 miljoner kronor tas i anspråk ur Riksbankens balanserade vinstmedel.
- 40 000 miljoner kronor tas i anspråk ur Riksbankens grundfond.
- Resterande del av förlusten, 18 182 miljoner kronor, förs som ett negativt saldo till Riksbankens balanserade vinstmedel.

Stockholm den 17 februari 2023

På fullmäktiges vägnar

BO BROMAN

/Moa Bergqvist

Bo Broman (ordförande), Tomas Eneroth (vice ordförande), Susanne Ackum, Martin Kinnunen, Annelie Karlsson, Malin Löfsjögård, Hans Hoff, Andrea Kronvall, Jonas Jacobsson Gjørtler, Mathias Tegnér och Mats Odell har deltagit i beslutet.

Eva Julin och Henrik Gardholm har varit föredragande.

Förslag till vinstdisposition för 2022

I anslutning till sin behandling av Riksbankens förvaltning för 2021 (bet. 2021/22: FiU23) godkände riksdagen riksbanksfullmäktiges förslag att basera vinstdispositionen för året på 1988 års vinstutdelningsprincip med de kompletteringar av principen som har genomförts sedan dess. Principen innebär i korthet att 80 procent av det genomsnittliga resultatet för de senaste fem åren ska levereras in till statskassan. Resultatet beräknas exklusive valutakurs- och guldvärdeeffekter men inklusive de priseffekter som redovisas på värde regleringskontot i balansräkningen. För 2022 tillämpar fullmäktige samma beräkningssätt när det gäller beloppet som ska levereras in till statskassan men förslaget när det gäller hur årets förlust ska avräknas mot Riksbankens eget kapital har anpassats till en egen kapitalstruktur som enligt den nya riksbankslagen ska tillämpas från och med 1 januari 2023. Den nya riksbankslagens regler om beräkning av vinstutdelning ska tillämpas första gången för 2023 års resultat.

Fullmäktige har fått en redovisning för räkenskapsåret 2022 från direktionen (i enlighet med 10 kap. 3 § lagen [1988:1385] om Sveriges riksbank). Fullmäktige konstaterar att Riksbanken redovisar en förlust för 2022 på 80 734 miljoner kronor. I resultatet har hela den finansiella riskavsättningen om 5 000 miljoner kronor återförts och därmed redovisats som en intäkt. I enlighet med vinstutdelningsprincipen görs följande justeringar när det inleveransgrundande resultatet beräknas:

- Det redovisade resultatet har påverkats positivt av en valutakursvinst om 9 646 miljoner kronor. Denna vinst exkluderas vid beräkningen vilket försämrar det justerade resultatet.
- Det redovisade resultatet har inte påverkats av någon guldvärdeeffekt och därför görs heller ingen justering för någon sådan effekt.
- En förlust om 8 997 miljoner kronor har bokförts som en priseffektminskning på värde regleringskontot i balansräkningen. Fullmäktige har inkluderat denna förlust i beräkningen av vinstdispositionen.

Efter justeringarna av det redovisade resultatet uppgår det inleveransgrundande resultatet för 2022 till -99 377 miljoner kronor vilket medför att 80 procent av det genomsnittliga resultatet för de senaste fem åren uppgår till -12 236 miljoner kronor. Fullmäktige föreslår därmed att ingen vinst levereras in till statskassan för 2022.

Vidare föreslår fullmäktige att den redovisade förlusten om -80 734 miljoner kronor avräknas mot Riksbankens balanserade vinstmedel och grundfond med 22 552 miljoner kronor respektive 40 000 miljoner kronor och att resterande del av förlusten om 18 182 miljoner kronor förs som ett negativt saldo till balanserade vinstmedel. Efter denna resultatdisposition kommer Riksbankens

egna kapital att vara negativt och uppgå till –18 182 miljoner kronor. Beräkningsunderlaget för förslaget till vinstdisposition framgår av bilagan.

Riksrevisionen har i samband med den årliga granskningen av Riksbankens årsredovisning också granskat förslaget till vinstdisposition även om Riksrevisionen inte har någon skyldighet att uttala sig om förslaget i sig. Riksrevisionen har inte noterat några avvikelser från den använda vinstutdelningsprincipen.

Resultatet för 2022 uppgår till -80 734 miljoner kronor. Fullmäktige beslutade den 17 februari 2023 att lämna följande förslag till disposition av Riksbankens resultat:

- Ingen vinst levereras in till statskassan.
- 22 552 miljoner kronor tas i anspråk ur Riksbankens balanserade vinstmedel.
- 40 000 miljoner kronor tas i anspråk ur Riksbankens grundfond.
- Resterande del av förlusten, 18 182 miljoner kronor, förs som ett negativt saldo till Riksbankens balanserade vinstmedel.

Fullmäktiges verksamhetsberättelse

Riksbanksfullmäktige har elva ledamöter och lika många suppleanter. Efter allmänna val utser riksdagen ledamöter och suppleanter för en mandatperiod på fyra år. Fullmäktige väljer inom sig ordförande och vice ordförande.

Fullmäktige bestod till och med den 10 oktober av följande ledamöter: Susanne Eberstein (ordförande), Michael Lundholm (vice ordförande), Hans Hoff, Hans Birger Ekström, Bo Broman, Marie Granlund, Peter Helander, Ali Esbati (till och med den 4 februari), Mia Sydow Mölleby (från och med den 6 maj), Chris Heister, Mikael Eskilandersson och Caroline Helmersson Olsson. Suppleanter under samma period var Agneta Gille, Jonas Jacobsson Gjörtler, Thomas Strand, Malin Löfsjögård, Josef Fransson, Mathias Tegnér, Roger Tiefensee, ClasGöran Carlsson, Maria Plass, Sammy Almedal och Agneta Börjesson.

Den 11 oktober utsågs nya ledamöter av riksdagen och vid årsskiftet bestod fullmäktige av följande ledamöter: Bo Broman (ordförande), Tomas Eneroth (vice ordförande, från och med den 19 oktober), Susanne Ackum, Martin Kinnunen, Annelie Karlsson, Hans Birger Ekström, Hans Hoff, Mattias Karlsson, Jonas Jacobsson Gjörtler, Emma Lennartsson och Mats Odell. Suppleanter under samma period var Andrea Kronvall, Mathias Tegnér, Malin Löfsjögård, Linda Lindberg, Ulla Andersson, Maria Plass, Peter Helander, Erik Kristow, Katarina Brännström, Rasmus Ling och Hanne Clivemo (från och med den 12 december).

Den 21 oktober hölls en introduktionsdag på Riksbanken för fullmäktige med presentation av Riksbankens verksamhet och regelverk, organisation och historia.

Fullmäktiges uppgifter

Fullmäktige utser ledamöterna i Riksbankens direktion och beslutar om deras löne- och anställningsvillkor. Fullmäktige fastställde fram till utgången av 2022 också Riksbankens arbetsordning, som angav hur Riksbankens övergripande organisation ser ut, och reglerade vissa lednings- och beslutsfrågor. Från och med den 1 januari 2023 då den nya riksbankslagen trädde i kraft beslutar direktionen om arbetsordningen. Vissa organisatoriska frågor som genom den nya lagen faller inom fullmäktiges ansvarsområde beslutas från samma tid av fullmäktige i en verksamhetsordning. Fullmäktige beslutar också om utformningen av sedlar och mynt.

Fullmäktige lämnar förslag till riksdagen om hur Riksbankens resultat ska disponeras (gäller till och med räkenskapsåret 2022) och yttrar sig till riksdagen i fråga om direktionsledamöternas ansvarsfrihet.

Fullmäktige har även en kontrollerande funktion och ska följa och granska direktionens arbete. Fullmäktiges ordförande och vice ordförande får närvara

vid och yttra sig under direktionens sammanträden, men de har inte förslags- eller rösträtt. Fullmäktige har även en revisionsfunktion vars arbete utförs av externa konsulter.

Direktionen samråder med fullmäktige om framställningar och formella skrivelser med förslag till riksdagen och regeringen som avser ändringar i författningar eller andra åtgärder från statens sida. Fullmäktige lämnar dessutom remissyttranden inom sitt verksamhetsområde.

Ordföranden och vice ordföranden lämnar vanligtvis en redovisning av fullmäktiges arbete till riksdagens finansutskott två gånger per år.

Fullmäktiges verksamhet under 2022

Fullmäktige sammanträdde vid 17 tillfällen under året.

Coronapandemin

Information om åtgärder med anledning av coronapandemin har varit en stående punkt på fullmäktiges agenda sedan pandemins utbrott. Under 2022 har arbetet kunnat återgå till ett mer normalt läge. Restriktionerna ändrades i början av året, och från och med den 1 mars var kontoret återigen huvudarbetsplats för alla medarbetare på Riksbanken.

Årets första sammanträde hölls som hybridmöte på grund av pandemirestriktionerna, men mötena därefter kunde hållas i Riksbankens lokaler.

Direktionens ledamöter

Vid sitt sammanträde den 6 juni beslutade fullmäktige att entlediga förste vice riksbankschefen Cecilia Skingsley från och med den 1 september 2022, på hennes egen begäran. Skingsley hade blivit erbjuden en tjänst som chef för BIS Innovation Hub i Basel. Fullmäktige beslutade den 2 september att utse Anna Breman till ny förste vice riksbankschef från och med den 2 september 2022 till dess att hennes mandatperiod löper ut den 30 november 2025.

Stefan Ingves förordnande som riksbankschef gick ut vid årsskiftet. Vid sammanträdet den 17 juni beslutade fullmäktige att utse Erik Thedéen till ny riksbankschef med en mandatperiod på sex år från och med den 1 januari 2023.

Vid sammanträdet den 2 september beslutade fullmäktige att utse Aino Bunge till ny direktionsledamot med en mandatperiod på sex år från och med den 1 december 2022.

Fullmäktige beslutade under året om direktionsledamöternas anställningsvillkor och tog även ställning till deras sidouppdrag.

Framställningar till riksdagen

Fullmäktige informerades vid sitt sammanträde den 2 september om frågor som rör en framställning till riksdagen när det gäller utlåning till IMF (PRGT¹ och RST²).

Remissyttranden

Fullmäktige får lämna yttranden över remisser som rör fullmäktiges ansvarsområden. Fullmäktige lämnade inte några remissyttranden under 2022.

En ny riksbankslag

En ny riksbankslag beslutades av riksdagen den 23 november och denna trädde i kraft den 1 januari 2023. Fullmäktige fick under året information om Riksbankens arbete med att hantera de förändringar som den nya lagen kommer att kräva i Riksbankens verksamhet. Fullmäktige har därutöver under året arbetat med förberedelser som mer specifikt berör fullmäktiges ansvarsområden. Det gäller bland annat fullmäktiges granskningsmodell och framtagandet av en verksamhetsordning, som fullmäktige fattade beslut om i december 2022.

Riksbankens arbetsordning

Vid sitt sammanträde den 27 oktober fattade fullmäktige beslut om förändringar i arbetsordningen som rörde Riksbankens organisation. Förändringarna trädde i kraft den 1 november.

Uppföljning av direktionens arbete

Fullmäktige utförde en del av sin kontrollerande funktion genom att fullmäktiges ordförande och vice ordförande följde direktionens arbete under året, bland annat genom att utnyttja sin rätt att närvara vid direktionens sammanträden.

Fullmäktige granskade även direktionen genom sin revisionsfunktion. KPMG AB har haft uppdraget för fullmäktiges räkning sedan 2019. Under 2021 förlängdes avtalet med ytterligare två år, till och med den 20 augusti 2023. I december beslutade fullmäktige att en ny upphandling av konsult till revisionsfunktionen skulle inledas.

Fullmäktige fastställer årligen en plan för revisionsfunktionens arbete. Under året rapporterade KPMG sin granskning av direktionens utövande av tjänst och efterlevnaden av arbetsordningen. KPMG fann inte några väsentliga brister vid någon av dessa granskningar. Därutöver genomförde KPMG en granskning av Riksbankens styrning och uppföljning av arbete med hållbarhetsfrågor och lämnade några rekommendationer till det fortsatta arbetet. Vidare har

¹ Poverty Reduction and Growth Trust.

² Resilience and Sustainability Trust.

KPMG lämnat en rapport om sin granskning av hur direktionen säkerställer att Riksbanken har en ändamålsenlig process för att hantera de förändringar som den nya riksbankslagen kommer att innebära. Inte heller här har några väsentliga brister identifierats. Revisionsfunktionen har även arbetat med att ta fram rekommendationer kring en ny granskningsmodell för att anpassa revisionen till den nya riksbankslagen.

Fullmäktige fick även information om Riksrevisionens årliga granskning av Riksbankens verksamhet. Riksrevisionen redovisade sina resultat för fullmäktige både inför och i samband med fullmäktiges beslut om förslag till vinstdisposition. När Riksrevisionen slutfört sin granskning fick fullmäktige ta del av revisionsberättelsen.

Därutöver hade ordföranden och vice ordföranden löpande kontakt med Riksbankens internrevision.

Direktionens ledamöter deltog vanligtvis i fullmäktiges sammanträden och redogjorde då regelbundet för viktigare beslut och händelser i Riksbankens verksamhet. De redogjorde exempelvis för den aktuella penningpolitiken och arbetet med att övervaka stabiliteten i det finansiella systemet. Vidare informerades fullmäktige om riksdagens utvärdering av penningpolitiken. Direktionen informerade också om läget på de finansiella marknaderna, såväl i Sverige och Europa som globalt. Fullmäktige fick även information med anledning av det säkerhetspolitiska läget samt om beslutet att krigsplacera Riksbankens medarbetare. Fullmäktige fick också information om direktionens beslut om ändringar i Riksbankens instruktion liksom om arbetet med revideringar av Riksbankens etiska regler.

Fullmäktige fick information om frågor kring inlösen och Riksbankens depåverksamhet liksom om andra frågor kring kontanthantering. Direktionen informerade också fullmäktige om Betalningsrapporten.

Vidare fick fullmäktige löpande information om uppföljningen av budgeten och verksamhetsplanen, om uppföljningen av finansiella och operativa risker, om resultatet i kapitalförvaltningen och om utfallet i övrigt av verksamheten och om internrevisionens verksamhet. Direktionen informerade även om Riksbankens egenfinansiering av valutarenserven samt om arbetet med ett reformerat styrsystem. Fullmäktige fick också information om direktionens beslut kring finansiella riskavsättningar.

Fullmäktige fick information om Riksbankens arbete med en ny organisation för arbetet med informationssäkerhet liksom om klassificeringen av information och om hanteringsregler för olika typer av information.

Fullmäktige fick information om ändringar i organisationen för stabsavdelningen, avdelningen för betalningar och avdelningen för verksamhetssupport, vilket ledde till att fullmäktige ändrade i arbetsordningen enligt ovan.

För att ge fördjupad information i aktuella frågor har direktionen bjudit in fullmäktige till några temaluncher under året. De teman som då togs upp var Riksbankens arbete med teknisk assistans, möjliga ekonomiska konsekvenser av kriget mellan Ryssland och Ukraina, status i arbetet med e-kronan och den pågående statliga betalningsutredningen.

Efter att det nya fullmäktige tillträtt i oktober, hölls två temaluncher där avdelningen för finansiell stabilitet och avdelningen för penningpolitik fick ge en presentation av sina avdelningar och deras arbete på Riksbanken. Under 2023 kommer liknande temaluncher att fortsätta där Riksbankens avdelningar berättar om sitt arbete för fullmäktige.

BILAGA

Beräkning av Riksbankens vinstdisposition 2022

1 Beräkning av Riksbankens inleverans till staten

Miljoner kronor

Justering av årets resultat

Årets resultat 2022	–80 734
Avgår valutakursvinst bokförd i resultaträkningen	–9 646
Tillkommer prisförlust bokförd i balansräkningen	–8 997
Justerat resultat 2022	–99 377

Miljoner kronor

Beräkning av genomsnittligt justerat resultat

Justerat resultat 2018	6 460
Justerat resultat 2019	18 387
Justerat resultat 2020	7 782
Justerat resultat 2021	–9 729
Justerat resultat 2022	–99 377
Summa justerat resultat för de senaste fem åren	–76 477
Genomsnittligt justerat resultat för de senaste fem åren	–15 295

Miljoner kronor

Beräkning av inleveransbeloppet

80 % av det genomsnittliga justerade resultatet	–12 236
Inleverans 2022	0

2 Förlustdisposition

Miljoner kronor

Riksbankens balanserade vinstmedel

Saldo före resultatdisposition för 2022	22 552
Hela saldot på balanserade vinstmedel ianspråkats	–22 552
Resterande del av förlusten förs till balanserade vinstmedel	–18 182
Summa	–18 182

Miljoner kronor

Riksbankens grundfond	
Saldo före resultatdisposition för 2022	40 000
Hela grundfondens saldo ianspråkats	-40 000
Summa	0
